

Κωνσταντίνος Παπαχαράλαμπος*

Η εξέγερση ως μεταμορφωτικό μέλλον

Αν ο χρόνος πράγματι χωρίζεται σε τμήματα τότε κάθε εξέγερση που δε ζήσαμε θα είναι ακόμη σημαντικότερη της προηγούμενης. Η εξέγερση, η σημαντικότερη έκρηξη, ανήκει στο μέλλον. Η εξέγερση έρχεται με τρόπους που είναι αδύνατον να χαρτογραφηθούν πλήρως—το μέλλον είναι η μετάλλαξη της ίδιας της σύγκρουσης. Εξέγερση είναι η μετάλλαξη του βιολογικού σώματος, η μετάλλαξη της κοινωνίας, της πολιτικής, η μετάλλαξη της εμπειρίας της ζωής, της εργασίας, της υγείας, του περιβάλλοντος και της κάθε κατανόησης των υπάρξεων. Η εξέγερση είναι τόσο απρόβλεπτη όσο και η γλώσσα που θα την επιτρέψει. Βλέπω αυτή τη γλώσσα-λέξη ως ένα πίνακα με σειρές και στήλες, γεμάτο πιθανότητες ουτοπίας και δυστοπίας. Προσεγγίζω τρία βασικά τμήματά του.

α) Εξέγερση-σώμα: τα τελευταία χρόνια πήραμε μια γεύση από την παραμόρφωση της γλώσσας (εγγραφίας) στα νέα media. Στο βαθμό που οι λέξεις είναι ένα λογισμικό των σωμάτων μας ας φανταστούμε μια μεταμόρφωση της γλώσσας από μια, κατά σημεία, θετικότερη εξέδρα— τα όρια του κόσμου μας θα διευρυνθούν περαιτέρω γιατί τα σώματά μας (και ό,τι τα περιγράφει) θα αλλάζουν συνεχώς μέσω της εξελισσόμενης τεχνολογίας. Η εξέγερση αφορά σε νέους εγκεφάλους με διακοπτόμενη συνείδηση, σώματα με ρευστές δυνατότητες-ταυτότητες, νέες ανθρωπομηχανές, που θα δημιουργήσουν καινούργιους μηχανισμούς κοινωνικής ισορροπίας ή ανατροπής. Η εξέγερση είναι η διεκδίκηση μιας ηδονιστικής και οικονομικά προσιτής τεχνολογίας σε βάρος της θνητότητας—η εξέγερση είναι η δημιουργία ενός διευρυνόμενου if-mortality (επιλογή θνητότητας). Η συνέχιση της ζωής μεταμορφώνεται σε επιλογή. Κρίσιμος όρος παραμένει η εξασφάλιση εγγυημένου εισοδήματος ώστε τα οφέλη της νέας τεχνολογίας να αφορούν στους πολλούς. Η εξεύρεση νέων τρόπων διατροφής (πχ ανάπτυξη κυττάρων στην κουζίνα μας) και μια ουμανιστική τεχνητή νοημοσύνη (humanistic artificial intelligence) οφείλουν να γίνουν κυρίαρχα ζητούμενα.

β) Εξέγερση-χώρος: η διάσπαση του κόσμου σε ηλεκτρονικό και φυσικό προχωρά με γοργό ρυθμό. Τη στιγμή που ολοένα και περισσότερες δουλειές γίνονται από απομακρυσμένες θέσεις (remote working) διατηρώντας ή αυξάνοντας ρυθμούς ανάπτυξης, η εξάντληση των φυσικών πόρων επιταχύνεται και ο περιβαλλοντικός συναγερμός παραμένει. Η συνεχιζόμενη

απόκλιση του ηλεκτρονικού από το φυσικό έρχεται να προστεθεί σε *άλυτα* προβλήματα: κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, περιβαλλοντικά. Η συνθετική λύση, μέσω της μείωσης ή εξάλειψης χρόνιων προβλημάτων, γίνεται περισσότερη δύσκολη έως αδύνατη. Η εξέγερση γίνεται ζητούμενο επιμέρους σταδίων στο χώρο, και όχι ενός συνόλου στο χώρο — πχ η ελευθεριακή διακυβέρνηση μιας περιοχής με έμφαση στη φιλοξενία προσφύγων (πολιτικών, περιβαλλοντικών, εσωτερικών), μεταναστών και επαγγελματιών-ταξιδευτών, η διεκδίκηση βιώσιμων, πράσινων και αυτόνομων πόλεων, η δημιουργία εναλλακτικών και αποκεντρωμένων νομισμάτων (όπως η εξέλιξη των κρυπτονομισμάτων), κ.ά.

γ) Εξέγερση-έργο: η εξέγερση, όπως και το μέλλον, είναι ένα project που δεν τελειώνει ποτέ. Ήρθαμε ως εδώ εξαιτίας κάθε αβλεψίας ή πράξης μας — συμπεριληπτικά εξαιτίας και κάθε προηγούμενης εξέγερσης. Όμως η ατέλεια και οι πειραματισμοί είναι απαραίτητα και αναπόσπαστα κομμάτια της ανθρώπινης ταυτότητας. Πάντα θα υπάρχει ένας καλύτερος λόγος να γκρεμιστεί ή να ανακαινισθεί ένα σύστημα-συνθήκη που δεν ικανοποιεί τον ιδιοκτήτη (ή τον ξεγελασμένο) μιας επιθυμίας. Πάντα θα υπάρχει ένας ακόμη λόγος να αισιοδοξούμε και να προσπαθούμε περισσότερο.

* *Ποιητής, performance artist, τοπογράφος σχεδιασμού-ανάπτυξης*